

ประโยค ป.ศ. ๕
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๕

๑. บุรุษผู้ยกไว้ นั้น กั้นกัณฑ์ไว้หน้อยหนึ่ง ทำให้เป็นแดนที่เดียว บริโกลอยู่ พบคนเดินทางคนหนึ่ง บอกว่า เฉพาะกัณฑ์ที่ไม่เป็นแดนหน้อยที่ข้าพเจ้ากั้นเอาไว้ มีอยู่ โปรดรับเอาไปบริโกลเถิด นาย ฯ เขา (คนเดินทาง) รับเอาไปบริโกลแล้ว ฯ ฝ่ายบุรุษนอกนี้ บริโกลแล้ว ก็ไปรยกัณฑ์มือหนึ่งลงในน้ำ บ้วนปากแล้ว ประกาศเสียงดังฟังซัด ๓ ครั้งว่า ขอพวกนาค ครุฑ และเทพดาผู้สิงสถิตในลำน้ำนี้ จงฟังคำของข้าพเจ้า พระราชา ประสงค์จะลงอาชญาแก่ข้าพเจ้า จึงทรงสั่งบังคับข้าพเจ้าว่า เจ้าจงนำดินสีอรุณพร้อมกับดอกโกมุทและดอกอุบลมา ก็กัณฑ์ ข้าพเจ้าให้แก่คนเดินทางแล้ว ทานนั้น มีอานิสงส์ตั้งพัน กัณฑ์ข้าพเจ้าให้แก่ปลาในน้ำ กัณฑ์นั้น มีอานิสงส์เป็นร้อย ข้าพเจ้าให้ผลบุญประมาณเท่านี้ ทำให้เป็นส่วนบุญเพื่อท่านทั้งหลาย ท่านทั้งหลายจงนำดินสีอรุณกับดอกโกมุทและดอกอุบลมาให้ข้าพเจ้าด้วยเถิด ฯ พระยานาค ผู้อาศัยอยู่ในประเทศนั้น ได้ยินเสียงนั้นแล้วจึงไปสู่สำนักบุรุษนั้นด้วยเพศแห่งคนแก่ กล่าวว่า ท่านพูดอะไร ฯ บุรุษนั้น จึงกล่าวเหมือนอย่างนั้นนั่นแลแม้อีก เมื่อพระยานากล่าวว่า ท่านจงให้ส่วนบุญนั้นแก่เรา จึงกล่าวว่า นาย เราให้ ดังนี้ เมื่อพระยานากล่าวว่า แม้อีกว่า จงให้ ก็กล่าว (ยืนยัน) ว่า เราให้ (แน่) นาย ฯ พระยานาคนั้นให้นำส่วนบุญมาอย่างนั้น ๒-๓ วาระแล้วจึงได้ให้ดินสีอรุณพร้อมกับดอกโกมุทและดอกอุบล ฯ

๒. ฝ่ายพระราชา ทรงดำริว่า ธรรมดามนุษย์ทั้งหลาย มีมณฑมาก ถ้าบุรุษนั้น จะฟัง (หา) ได้ ด้วยอุบายบางอย่าง งานของเรา ก็จะฟังไม่สัมฤทธิ์ผล ฯ พระองค์รับสั่งให้ยามปิดประตูเสียแต่ยังวันที่เดียวแล้วให้นำลูกดาลมา (เก็บ) ยัง (ราช) สำนักของพระองค์ ฯ ฝ่ายบุรุษนอกนี้ มาทันเวลาพระราชาสรงสนาน

เหมือนกัน เมื่อ (เข้า) ประตูไม่ได้ จึงเรียกยามเฝ้าประตูมาแล้วบอกว่า จงเปิดประตูด้วย ๆ ยามเฝ้าประตูแจ้งว่า ข้าพเจ้า ไม่สามารถเปิดประตูได้ (เพราะ) พระราชารับสั่งให้นำลูกดาลไป (เก็บ) ยังพระราชวังเสียแต่ยังวันทีเดียว ๆ บุรุษนั้นแม้จะบอกว่า เรา เป็นราชทูต จงเปิดประตู เมื่อ (เปิด) ประตูไม่ได้ จึงคิดว่า บัดนี้ชีวิตของเราจะหาไม่ เราจักทำอะไรหนอแล จึงโยนก้อนดินไปที่ธรณีประตูด้านบน แขนงดอกไม้ไว้บนธรณีประตูนั้น ตะโกนร้องเสียงดัง ๓ ครั้งว่า ชาวพระนครผู้เจริญทั้งหลาย ท่านทั้งหลาย โปรดรับทราบ ถึงความที่พระบรมราชโองการของพระราชา ข้าพเจ้าสนองตอบแล้ว พระราชาประสงค์จะทำร้ายข้าพเจ้า โดยไม่มีเหตุ (ผล) ดังนี้แล้วคิด (หนัก) ว่า เราจักไปที่ไหนหนอแล ได้ตัดสันใจว่า ธรรมดาภิกษุทั้งหลาย มีใจอ่อนโยน เราจักไปนอนวัด (ดีกว่า) ๆ ธรรมดาสัตว์ทั้งหลายเหล่านี้ ในเวลาได้รับสุข ไม่รับรู้เลยถึงความที่ภิกษุทั้งหลายมีอยู่ (ในโลก) พอถูกทุกข์ครอบงำเข้า จึงอยากจะไปวัด เพราะฉะนั้น แม้นายคนนั้น ก็คิดว่า ที่พึ่งอื่นของเราไม่มีเลย จึงไปวัด (เลือก) นอนในที่สบาย (ใจ) แห่งหนึ่ง ๆ แม้เมื่อพระราชา ไม่ได้หลับตลอดทั้งคืนนั้น ราพึงถึงอยู่ (แต่) นาง (ผู้นั้น) เกิดความรุ่มร้อนเพราะ (เพลิง) กามขึ้น ๆ ท้าวเธอ ทรงคิดว่า พอรุ่งสางแล้วนั้นแล เราจักให้ฆ่าบุรุษนั้นเสีย แล้วให้นำนางผู้นั้นมา ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๕ แปล ไทยเป็นมคธ

๑. โส อนุจฉินฺนิจฺจํ กตฺวา ว โลกํ ภคฺตํ อปเนตฺวา ภูณฺชนฺโต
 เอกํ อทฺธิกํ ทิสฺวา มยา อปนีตํ โลกํ อนุจฉินฺนิจฺจํ ภคฺตเมว อตฺถิ
 คเหตุวา ภูณฺช สามีติ ฯ โส คณฺหิตฺวา ภูณฺชิ ฯ อิตโรปี ภูณฺชิตฺวา
 เอกํ ภคฺตมฺภุจฺจํ อุกฺเท จิปิตฺวา มุขํ วิทฺษาเลตฺวา มหฺนฺเตน สทฺเทน
 อิมสฺมี นทีปเทเส อธิวตฺถา นาคา สุปณฺณมา เทวตา จ วจันฺ เม สุณฺนตฺ
 ราชา มยฺหํ อาณํ กตฺตกาโม กุมฺพุปฺเปลฺหิ สทฺธิ อรุณฺวตีมตฺตํ อหฺรธาติ
 มํ อาณฺาเปสิ อทฺธิกมฺนุสฺสสฺส จ เม ภคฺตํ ทินฺนํ ตํ สหฺสฺสานิสฺสํ อุกฺเท
 มจฺฉานํ ทินฺนํ ตํ สฺตานิสฺสํ เอตฺตํ ปุณฺณผลํ ตุมฺหากํ ปตฺตี กตฺวา เทมิ
 มยฺหํ กุมฺพุปฺเปลฺหิ สทฺธิ อรุณฺวตีมตฺตํ อหฺรธาติ ติกฺขตฺตํ อนุสฺสาเวสิ ฯ
 ตตฺถ อธิวตฺโถ นาคราชา ตํ สทฺทํ สุตฺวา มหฺลลกเวเสน ตสฺส สนฺตํ
 คนฺตฺวา ก็ วเทสิตี อห ฯ โส ปุณฺปี ตเถว วตฺวา มยฺหํ ตํ ปตฺตี
 เทหิตี วุตฺเต เทมิ สามีติ อห ปุณฺปี เทหิตี วุตฺเต เทมิ สามีติ อห ฯ
 เอว โส เทว ตโย วาเร ปตฺตี อหฺรธาเปตฺวา กุมฺพุปฺเปลฺหิ สทฺธิ
 อรุณฺวตีมตฺตํ อทาสี ฯ

๒. ราชา ปน จินฺเตสิ มฺนุสฺสา นาม พหุมนฺตา สเจ โส
 เกนจิ อฺปาเยน ลเกยฺย กิจฺจํ เม น นิปฺปชฺเชยฺยาติ ฯ โส สกาลสฺเสว
 ทฺวารํ ปิทฺทาเปตฺวา มุทฺทิกํ อตฺตโน สนฺตํ อหฺรธาเปสิ ฯ อิตโรปี ปุริโส
 รณฺโณ นหฺานเวลายเมว อาคนฺตฺวา ทฺวารํ อลฺกนฺโต ทฺวารปาลํ ปกฺโกสิตฺวา
 ทฺวารํ วิวฺราติ อห ฯ น สกฺกา วิวริตฺถุ ราชา สกาลสฺเสว มุทฺทิกํ
 ราชเณหํ หฺรธาเปสิตี ฯ โส ราชนฺโต อหํ ทฺวารํ วิวฺราติ วตฺวาปี ทฺวารํ
 อลฺกนฺโต นตฺถิ เม อิทานิ ชีวิตํ กิณฺนุ โข กริสฺสามีติ จินฺเตตฺวา

ทวารสส อุปริอุมมาเร มตติกาปิณห์ จิปีตฺวา ตสฺสุปริ ปุปฺพานิ ลคฺเคตฺวา
 มหาสทฺห์ กโรนฺโต อมฺโห นคฺรวาสีโน มยา รณฺโถ อาณตฺติยา กตภาวํ
 ชานาถ ราชฯ มํ อการณฺน วินาสตฺกาโมติ ติกฺขตฺตํ วิรวิตฺวา กตถ
 นฺุ โข คมิตฺสสามีติ จินฺเตนฺโต ภิกฺขุ นาม มุทฺทหยา วิหารํ คนฺตฺวา
 นิปฺชชิตฺสสามีติ สนนฺิฏฺจานมกาสิ ฯ อิเม นาม สตฺตา สุชิตฺกาเถ ภิกฺขุณฺํ
 อตฺถิภาวํปี อชานิตฺวา ทุกฺขาภิกฺขุตาเว วิหารํ คนฺตฺกามา โหนฺติ ตสฺมา
 โสปี อณฺณํ เม ตาณฺํ นตฺถิติ วิหารํ คนฺตฺวา เอกสฺมี ฬาสฺกฏฺจาน
 นิปฺชชิตฺ ฯ รณฺโถปี ตํ รตฺตี นินฺทํ อลภนฺตสฺส อิตฺถิ อนุสฺสรนฺตสฺส
 กามปริพาโห อุปฺชชิตฺ ฯ โส จินฺเตสิ วิภาตกฺขณฺเวยว ตํ ปุริสํ ฆาเตตฺวา
 ตํ อิตฺถิ อานฺสสามีติ ฯ
